

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vereniging SWV PO De Eem

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 10 juli 2024

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij het bestuur van de Vereniging samenwerkingsverband primair onderwijs De Eem onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

Het samenwerkingsverband doorloopt momenteel een intensieve periode. Zo wordt er hard gewerkt aan het nieuwe ondersteuningsplan waarin het roer van individueel naar collectief gaat, van reactief naar proactief. Aanvullend is besloten door het bestuur de verdeling van financiële middelen te wijzigen en zijn er ontwikkelingen op organisatie niveau. De aanvullende context factoren zoals personeelstekorten in opvang, onderwijs, zorg en jeugdhulp en dreigende tekorten aan plekken in het gespecialiseerde onderwijs zorgen ervoor dat het veel vergt van het samenwerkingsverband.

Wat gaat goed?

Extra ondersteuning thuisnabij lukt voor veel leerlingen

De ondersteuningsspecialisten van het samenwerkingsverband adviseren scholen en faciliteren om extra ondersteuning thuisnabij mogelijk te maken. Ook werken de scholen goed samen in de wijk met jeugdhulp en zorgaanbieders. Daardoor is er voor veel leerlingen extra ondersteuning binnen reguliere scholen thuisnabij mogelijk. Ook zijn geen thuiszitters verwijtbaar aan het samenwerkingsverband.

Ieder werkt samen om de doorgaande ontwikkeling te verbeteren

Het samenwerkingsverband investeert in de samenwerking tussen peuteropvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Hierbij streeft ieder ernaar de doorgaande ontwikkeling van leerlingen te verbeteren.

De procedure om toelaatbaarheidsverklaring is op orde

Bestuur:

Vereniging samenwerkingsverband primair onderwijs De Eem

Bestuursnummer: 21446

Nummer samenwerkingsverband:

PO2602

Gemeenten binnen de regio:

Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest, Woudenberg

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen:

22 schoolbesturen met 126 scholen waarvan vijf scholen voor speciaal basisonderwijs en drie voor speciaal onderwijs

Totaal aantal leerlingen in de regio:

ruim 26.100 leerlingen

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

- 15WT; De Wijde Wereld
- 18HX; Calvijnschool
- 14RD; Koningin Wilhelmina
- 11SX; De Hobbit

Onderzoekperiode:

maart en april 2024

Toelaatbaarheidsverklaring tot het speciaal (basis-)onderwijs geeft het samenwerkingsverband af binnen de termijn van 8 weken. De procedure voldoet aan de wettelijke vereisten. Ouders krijgen tijdig de juiste informatie.

Financieel is het bestuur in control

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Het bestuur kan nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen.

Wat kan beter?

Terugplaatsing ook uitwerken in plannen

Terugplaatsing uit het gespecialiseerde onderwijs gebeurt nog te weinig. De ambitie van het samenwerkingsverband hierin zijn niet omgezet in concrete plannen.

Gegevens verwerken in het stelsel van kwaliteitszorg

De informatie die het samenwerkingsverband ophaalt en bespreekt, verwerkt het bestuur niet in het stelsel van kwaliteitszorg. Door gegevens te verwerken kan het bestuur zien wat er van de ambities wel of niet lukt.

Scholen blijven betrekken zorgt voor eigenaarschap

Het bestuur kan de scholen beter betrekken bij het maken van de plannen of bij het bespreken van resultaten. Ook kan het bestuur verhelderen wie waar over gaat, dan ontstaat tot op schoolniveau eigenaarschap om passend onderwijs vorm te geven.

Zorgen dat de ondersteuningsplanraad evenredig bezet is

De ondersteuningsplanraad is gedurende een langere tijd niet evenredig bezet, de ouders zijn daardoor niet afdoende vertegenwoordigd. Het samenwerkingsverband kan zich beter inspanssen leden te werven en zo de raad evenredig te laten functioneren.

Wat moet beter?

Rol van intern toezichthouder scheiden van rol als belanghebbende schoolbestuurder

De schoolbesturen moeten hun rol als intern toezichthouder beter

scheiden van hun rol als belanghebbend schoolbestuurder. In de praktijk lopen deze rollen door elkaar en dat heeft een negatief effect op deugdelijk intern toezicht.

Het jaarverslag van het bestuur en het intern toezicht moet beter

Het bestuur moet beter opschrijven in het jaarverslag wat het heeft gedaan en behaald aan resultaten. Tevens moet het bestuur beter beschrijven wat de gesprekken over resultaten hebben opgeleverd aan inzichten. Ook moet de intern toezichthouder beter vastleggen in het jaarverslag hoe ze het toezicht uitvoeren en wat dat oplevert.

Vervolg

We geven herselopdrachten waar we voor januari 2025 bewijs van herstel verwachten van het bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	9
3.	Resultaten verificatie-activiteiten	21
4.	Reactie van het bestuur	25

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in maart en april 2024 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van de Vereniging samenwerkingsverband primair onderwijs De Eem. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2019-2024, het concept ondersteuningsplan 2024-2028, het jaarverslag 2022, de begroting 2024 en het meerjarenperspectief tot 2028, interne rapportage voorbeelden en overzichtsdokumentten betreffende verwijzingen en ondersteuning

per schoolbestuur.

Rondetafelgesprekken

We voerden rondetafelgesprekken met;

- enkele ouders;
- een aantal ondersteuningsspecialisten; (schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen);
- leden van de toelaatbaarheidscommissie;
- gemeentelijke (zorg)partners en
- schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband.

De rondetafelgesprekken ronden we af met een startgesprek met de directeur-bestuurder en de beide teamleiders.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt.

Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met de onafhankelijke voorzitter en een lid van de Commissie van Toezicht (cvt). We hebben ook een gesprek gevoerd met een aantal leden van de algemene ledenvergadering (alv) en met de ondersteuningsplanraad (opr) over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. We sloten de onderzoeksdag af met een bestuursgesprek met het bestuur en het management over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we in een apart gesprek op een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Er was geen aanleiding om overige wettelijke vereisten te onderzoeken.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat

gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.
Er zijn geen signalen over het bestuur bij ons binnengekomen

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3.

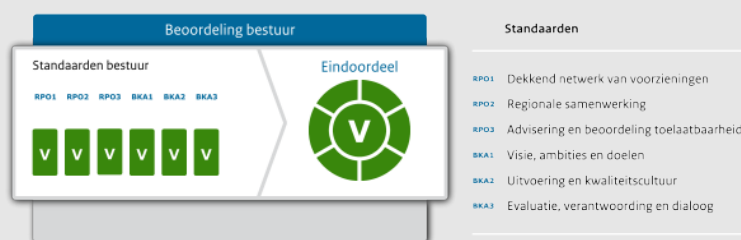
In hoofdstuk 3 staan de resultaten van de verificaties op de scholen beschreven. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?

Het samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Eem realiseert de opgedragen wettelijke taken voldoende. Er is sprake van een dekkend netwerk van voorzieningen en ook benut het bestuur de regionale samenwerking om dit netwerk te verstevigen. Tot slot voldoet de advisering en toelaatbaarheid aan de wettelijke vereisten.

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

In de sturing en kwaliteitscultuur moet het bestuur komen tot verbeteringen door het toezicht onafhankelijk uit te voeren en hierover ook verslag te doen. Ook moet het bestuur zich blijvend inspannen om de opr voltallig te laten functioneren. Nu voldoet het bestuur daarin niet aan de wettelijke deugdelijkheidseisen. We denken dat bovenstaande de waargenomen ontwikkelingen in de professionele kwaliteitscultuur positief kan beïnvloeden en zo het bestuur verder ondersteunt in de sturingsopdracht.

De oordelen op alle standaarden samen leiden tot het eindoordeel Voldoende.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

De standaard RPO1 beoordelen wij als Voldoende. Er is sprake van een dekkend netwerk van voorzieningen, waarbij het samenwerkingsverband zich richt op extra ondersteuning. Voor vrijwel alle leerlingen is een passende onderwijsplaats beschikbaar in de regio zelf. Er zijn geen thuiszitters verwijtbaar aan het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is betrokken bij het voorkomen of terugleiden van thuiszitters.

Extra ondersteuning voor leerlingen mogelijk gemaakt

Het samenwerkingsverband voert de aan hem opgedragen taken uit en faciliteert extra ondersteuningsvoorzieningen binnen de scholen. De ondersteuningsspecialist van het samenwerkingsverband, faciliteert dit binnen de school. De ondersteuningsspecialist richt zich op de specifieke leerling en adviseert het team. Tijdens de verificatie-activiteiten hebben we vernomen dat de scholen wisselend tevreden zijn hierover. Ook faciliteert de ondersteuningsspecialist binnen de gemeente of wijk de zoektocht naar extra ondersteuning in de scholen. De ondersteuningsspecialist weet dan ook goed welke school wat kan bieden en heeft korte lijntjes met de jeugdhulp. Het overstappen tussen reguliere scholen (al dan niet van verschillende schoolbesturen) is dan ook gangbaar, waardoor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeftes thuis nabij een school kunnen vinden die dat kan bieden. Schoolmaatschappelijk werk en jeugdhulp zijn enkele dagdelen per week op de scholen aanwezig. Hierdoor heeft de school meer ondersteuningsmogelijkheden om snel in te kunnen zetten.

Voor vrijwel alle leerlingen is een passende onderwijsplaats beschikbaar in de regio zelf

Sommige scholen geven aan dat er geen ruimte binnen het gespecialiseerde onderwijs zou zijn. Het samenwerkingsverband heeft in haar reactie aangegeven dat dit anders ligt. Via interne overleggen en nauw contact met de gespecialiseerde lesplaatsen volgt het samenwerkingsverband wat er aan lesplaatsen beschikbaar is. Het samenwerkingsverband kan een overbruggingsarrangement beschikbaar stellen om tijdelijk extra ondersteuning te organiseren op de reguliere school. Het bestuur kan de kennis hierover bij de scholen

vergroten. Voor een enkele leerling met een heel specifieke ondersteuningsbehoefte is er een onderwijsplaats buiten de regio beschikbaar.

Thuiszitters goed in beeld

Het samenwerkingsverband heeft (potentiële) thuiszitters in beeld. Het samenwerkingsverband kent geen thuiszitters verwijtbaar aan het samenwerkingsverband. In de vaste overlegmomenten zoals de 'passend onderwijstafel' en de Team Ontwikkelingsmogelijkheden (TOM) met gemeenten en ketenpartners werkt het samenwerkingsverband aan maatwerk en inzet van zorg binnen onderwijstijd. Hierbij richt het samenwerkingsverband zich ook bewust op leerlingen die gebruik willen maken van hun leerrecht. Het samenwerkingsverband denkt in oplossingen en stimuleert de scholen maatwerk in te zetten. Het bestuur kan scholen en schoolbesturen op hun verantwoordelijkheid wijzen dat maatwerk zoals toepassen van onderwijstijdvermindering per leerling op basis van een ingroeiplan wordt gemeld bij de onderwijsinspectie. De stijging van het aantal absoluut verzuimers is gespreksonderwerp tussen het bestuur en de gemeentes.

RPO2. Regionale samenwerking

De standaard RPO2 beoordelen wij als Voldoende. Het bestuur zet maatwerk in om de doorgaande lijn binnen het dekkend netwerk te verbeteren. Daarbij zorgt de wijkgerichte aanpak voor versteviging van thuisnabij passend onderwijs. Het samenwerkingsverband initieert en faciliteert waardoor extra ondersteuning en jeugdhulp thuisnabij mogelijk zijn.

De samenwerking met gemeentelijke (jeugd- en zorg-)partners is effectief

De gemeenten en gemeentelijke (jeugd- en zorg-)partners geven aan constructief samen te werken met het bestuur van het samenwerkingsverband zowel op operationeel als bestuurlijk niveau. De lijntjes zijn kort en het is merkbaar dat het samenwerkingsverband vanuit mogelijkheden gericht op het welzijn van iedere leerling naar maatwerk toewerkt. Momenteel voert het bestuur het op overeenstemming gericht overleg (oogo) met de zes gemeenten om het nieuwe ondersteuningsplan (2024-2028) vast te stellen. De zes gemeenten binnen de regio staan achter de ambitie op weg naar inclusief onderwijs. Een aantal gemeenten voeren dit door in het eigen jeugdbeleid. Andere gemeenten zijn geïnspireerd door dit proces en zijn voornemens dit uit te werken in bijvoorbeeld een uitvoeringsagenda jeugdbeleid.

Wijkgerichte aanpak zorgt voor thuisnabij meer aanbod

Het samenwerkingsverband heeft Integraal Wijk en Onderwijs overleg (IWO) ingericht. Hier ontmoeten schoolleiders of intern begeleiders, jeugdhulpteamleden, leden van het wijkteam en overige ketenpartners elkaar. De ondersteuningsspecialisten faciliteren dit en

spelen een verbindende rol tussen de scholen onderling, maar ook om jeugdzorg proactief te betrekken. In de samenwerking houdt het samenwerkingsverband rekening met de ontwikkeling in de wijk en gemeente om zo samen het dekkend netwerk thuisnabij te verstevigen.

Het samenwerkingsverband werkt doelgericht aan verbeteren van de doorgaande lijn en het inrichten van onderwijs-zorg-continuum

Vanuit het samenwerkingsverband wordt vroegsignalering uitgevoerd binnen de voorschoolse voorzieningen. Zo kunnen leerlingen op basis van de extra ondersteuningsbehoeften met maatwerk in combinatie met zorg of dagbesteding, stapsgewijs groeien naar onderwijsdeelname. Het samenwerkingsverband zet daarbij ook subsidiemogelijkheden in om zo het onderwijs-zorg-continuüm vorm te geven.

Met het samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs (vo) in dezelfde regio bestaan korte lijntjes. In beleid zijn er investeringen gedaan om te komen tot een gezamenlijk ouder- jeugdsteunpunt (JOSEE), de samenwerking in een team van beide samenwerkingsverbanden om parallelle ontwikkelingen voor 10-14 jarigen gezamenlijk vorm te geven en te zorgen voor een warme overdracht van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte van po naar vo.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

De standaard RPO3 beoordelen wij als Voldoende. De procedure om te komen tot een toelaatbaarheidsverklaring voldoet aan wettelijke vereisten. In het dossier vormt de volledigheid en/of kwaliteit van het opp en TOP dossier soms een knelpunt. Ouders worden door het samenwerkingsverband zelf geïnformeerd. Terugplaatsing vindt nagenoeg niet plaats, maar is wel een vast thema bij de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring (tlv).

Toelaatbaarheidsverklaring conform wettelijke eisen en termijn

Een school vraagt de tlv aan waarbij het een volledig dossier indient. De ondersteuningsspecialist ondersteunt dit proces en schrijft een samenvattend advies. Aangezien de ondersteuningsspecialist in dienst is van het samenwerkingsverband, kan het samenvattende advies onbedoeld ertoe leiden dat een tlv commissie zich hierdoor laat leiden. Hierdoor kan de indruk ontstaan dat het besluit niet alleen wordt gebaseerd op de afgegeven onafhankelijke adviezen van de deskundigen. Het bestuur kan nagaan of een eventuele aanpassing in de procedure dit kan voorkomen.

De tlv commissie handelt de tlv aanvraag binnen de wettelijke voorgeschreven periode af, ook zet het samenwerkingsverband hierbij de juiste deskundigen in.

Het ontwikkelingsperspectief(opp) is onderdeel van het volledige dossier, echter vormt de kwaliteit en/of volledigheid van de opp's en de inrichting van de gebruikte software daarin soms een hindernis.

Hierdoor moet de school het dossier verder aanvullen, dit kan per dossier meerdere keren gebeuren. Hierdoor duurt het soms lang voordat het dossier als volledige tlv aanvraag wordt behandeld door de tlv-commissie. Ouders worden in dat geval geïnformeerd dat de aanvraag nog niet volledig is.

Ouders goed geïnformeerd

De ouders worden geïnformeerd en meegenomen in het gehele proces op schoolniveau en binnen het swv. Ouders ontvangen na het besluit over een tlv alle relevante informatie, hierin is ook aandacht voor de bezwaarmogelijkheden. Tot nu toe informeerde de school de ouders, het samenwerkingsverband is voornemens als eindverantwoordelijke deze informerende taak naar ouders over te nemen.

Terugplaatsing is nu ambitie, nog niet gangbaar

Terugplaatsing vanuit het gespecialiseerde onderwijs is wel een ambitie van het samenwerkingsverband, maar vindt nagenoeg niet plaats. Toch is terugplaatsing voor leerlingen waar dit tot de mogelijkheid behoort geen perspectief waaraan vanaf plaatsing wordt gewerkt. Hierdoor is het ook voor ouders geen optie dit nogmaals te overwegen, omdat ze zo opgelucht zijn dat hun kind eindelijk op het gespecialiseerde onderwijs zit. Om meer te kunnen sturen op deze ambitie kent het samenwerkingsverband een tlv niet meer voor de gehele schoolperiode toe en is de mogelijkheid tot terugplaatsing een vast thema bij de tlv aanvraag. We stimuleren het samenwerkingsverband hier proactief, gedragen beleid voor te ontwikkelen.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

De standaard BKA1 beoordelen wij als Voldoende. We stellen vast dat het bestuur voldoende zicht heeft op waar (be)sturing noodzakelijk is om de kwaliteit van het samenwerkingsverband te kunnen waarborgen. De visie van het bestuur is vervat in ambities. Concrete doelen en beoogde resultaten werkt het samenwerkingsverband nog

uit. Het structureel verzamelen van gegevens op alle beleidsdomeinen kan het bestuur benutten om zicht op het geheel van voorzieningen te krijgen en te geven.

Van ambitie naar concrete en meetbare doelen

De ambitie toe te werken naar inclusief, collectief en preventief thuisnabij onderwijs welke is gericht op normaliseren heeft het bestuur samen met de schoolbesturen recentelijk opgenomen in het nog vast te stellen ondersteuningsplan. Dit ondersteuningsplan is op hoofdlijnen. Met jaarlijkse uitvoeringsagenda's ambieert het bestuur dit om te zetten tot concrete resultaten. We wijzen het bestuur erop dat het nieuwe ondersteuningsplan ook de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging dient te bevatten (artikel 18a, achtste lid, onder e, WPO). Ook de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2028 kan het samenwerkingsverband vervolgens beleidsrijker uitwerken door een duidelijke koppeling te leggen tussen de ambities/doelen en de specifieke budgetten om die doelen te kunnen bereiken. De tot nu toe getoonde werkwijze geeft ons vertrouwen dat het bestuur hier zorg voor zal dragen.

Gegevens ook verwerken in het stelsel van kwaliteitszorg

Het bestuur heeft een actueel zicht op het dekkend netwerk en op het niveau van de basiskwaliteit. Het samenwerkingsverband verzamelt veel informatie betreffende de geboden extra ondersteuning en behaalde resultaten. Veelal is dit informatie op casusniveau. Het instrument TOP-dossier ondersteunt deze monitoring en verantwoording op individueel niveau. De ondersteuningsspecialisten monitoren ook hoe schoolarrangementen worden ingezet en wat deze opleveren. Dit bespreken ze met het managementteam van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband gebruikt deze data om gesprekken te voeren met scholen, ouders en eigen professionals om deze data te duiden en te bepalen wat er kan worden verbeterd. Het bestuur ziet kansen om de verkregen informatie inzichtelijker te verwerken zodat het meegenomen kan worden in de interne dialoog met belanghebbenden dan wel met de cvt als intern toezichthouder.

De opgehaalde informatie uit de wijk/gemeentelijke overleggen brengen de ondersteuningsspecialisten ook in, zodat het bestuur dit in kan zetten om te bepalen wat nodig is om die wijk of gemeente verder te ondersteunen. Het samenwerkingsverband streeft momenteel om de rapportage en daarmee verantwoording op school-wijk en bestuurlijk niveau te verbeteren.

Meer structureel monitoren

Daarnaast heeft het bestuur een extern bureau gevraagd om de resultaten van het vigerende ondersteuningsplan in kaart te brengen. Recent is, naar aanleiding van signalen, de behoefte aan een specifiek aanbod voor hoogbegaafdheid (hb) binnen het samenwerkingsverband

onderzocht. De uitkomsten zijn verwerkt in een plan van aanpak. Dit is in samenwerking met een schoolbestuur, het bestuur van het samenwerkingsverband en de gemeente gedaan. Hiermee toont het bestuur dat het, naast structurele monitoring, ook onderzoek inzet om eventuele knelpunten in kaart te brengen zodat er zicht ontstaat in wat de mogelijke oorzaken of belemmeringen zijn. Het bestuur ambieert dergelijke monitoring structureel in te richten.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De standaard BKA2 beoordelen wij als Voldoende, wel geven we herstelopdrachten. In de praktijk lopen de rollen van schoolbestuur en intern toezichthouder door elkaar, dit beïnvloedt het deugdelijk intern toezicht negatief. Ook leidt dit tot onduidelijkheid in de sturingsruimte van het bestuur op het niveau van het samenwerkingsverband.

Bestuur en toezicht functioneren niet gescheiden

De dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband is in handen van een directeur-bestuurder. De schoolbesturen zijn verenigd in de algemene leden vergadering (alv). Het intern toezicht op de bedrijfsvoering en het vervullen van de werkgeversrol voor het bestuur zijn belegd bij een commissie voor toezicht (cvt). Echter vormt de alv het uiteindelijke toezichthoudende orgaan, dit is ook zo vastgelegd in de statuten. Een intern toezichtskader waarover en hoe toezicht wordt uitgevoerd is niet ontwikkeld. Zowel de alv als de cvt worden geleid door dezelfde onafhankelijke voorzitter zonder stemrecht. De cvt heeft in totaal vier leden, waarvan twee onafhankelijke leden (t.w. de onafhankelijke voorzitter en een onafhankelijk lid op voordracht van de opr). De notulen van de alv illustreren dat deze cvt schoolbestuurlijke leden rapporteren over de cvt vergaderingen en vervolgens ook actief deelnemen aan de alv. De gesprekken tijdens het onderzoek en ook notulen tonen dat de alv ook acteert als bestuur van het samenwerkingsverband door bijvoorbeeld het besluit te nemen over de nieuwe financieringssystematiek, wat in een alv interne werkgroep is voorbereid.

Een ander voorbeeld is de verantwoording die de schoolbesturen dienen af te leggen aan het bestuur over hun sturing op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan. De schoolbesturen zijn voornemens vanaf nu als schoolbestuurder het plan- en evaluatieve gesprek over het sop met de eigen scholen te voeren en vervolgens in de alv over de kwaliteit van extra ondersteuning binnen de eigen scholen verantwoording af te leggen aan elkaar. Hiermee slaan de schoolbesturen de bestuurder over, waar verantwoording aan moet worden afgelegd. Het is tenslotte het bestuur die aan de toezichthouder (alv) hierover moet rapporteren zodat de toezichthouder hierop kan toezien. Het bestuur voldoet daarmee niet aan de wet (artikel 17b, eerste en derde lid, WPO) en moet dit herstellen.

De alv interne werkgroep 'governance' heeft in 2022 geadviseerd om niet langer vast te houden aan vertegenwoordigers van de

aangesloten schoolbesturen in het intern toezichthoudend orgaan. Het advies is nog niet opgevolgd waardoor de situatie ongewijzigd blijft. Beide onafhankelijke leden van de cvt benoemden dit eveneens in het onderzoek. Wat positief stemt is het feit dat gedurende vaststelling van dit rapport het bestuur zich heeft voorgenomen nog dit jaar de samenstelling van de cvt te agenderen. In afwachting daarop bestaat de cvt vanaf 1 juli a.s. uit een onafhankelijk lid (op voordracht van de opr) en een schoolbestuurder onder onafhankelijk voorzitterschap. Ontstane vacatures in de cvt blijven tot het besluit onvervuld.

Ook de statuten voorzien niet in een deugdelijke scheiding tussen bestuur en intern toezicht.

De statuten bieden eveneens onvoldoende borging voor het onafhankelijk functioneren van het intern toezicht ten opzichte van het bestuur. De preambule, artikel 6.5, 6.6 en 6.7 evenals artikel 11.3 vermengen toezichthoudende taken met bestuurstaken. Hierdoor bieden de statuten teveel ruimte voor de leden van de alv om zich niet alleen bezig te houden met de hoofdlijnen van het beleid, maar ook met besluitvorming over het beleid waarmee de doelen van het ondersteuningsplan worden uitgewerkt en ingevuld. Dat conflicteert met hun toezichthoudende rol en geeft de directeur-bestuurder te weinig ruimte om te besturen op de uitvoering van het ondersteuningsplan. Het samenwerkingsverband moet dit herstellen. Een andere tekortkoming in de statuten gaat over het vaststellen van de hoofdlijnen van het beleid van de vereniging. De leden van de alv zouden alleen de hoofdlijnen van het beleid moeten vaststellen. Dat gaat om beleid zoals vastgelegd in het ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting. Echter volgens artikel 10.6 en 10.7 stelt de directeur-bestuurder het ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting vast, na goedkeuring door de alv. Daar krijgt de alv een intern toezichthoudende taak, waar hij deze documenten enkel zou moeten vaststellen. Alle besluiten die vervolgens voortvloeien uit het vaststellen van deze documenten zouden vervolgens het vaste regime van besluitvorming met een controlerende toezichthouder moeten volgen. Het bestuur moet ook dit herstellen. Tot slot kunnen de statuten verbeterd worden op het punt van de werkgeversrol voor de directeur-bestuurder. Hier bevatten de statuten ambivalentie over. Zo vervult de cvt volgens artikel 12.5 deze werkgeversrol, maar is niet bevoegd de directeur-bestuurder te benoemen, schorsen of ontslaan. Die bevoegdheid ligt volgens artikel 9.5 en 9.6 bij de alv. Daarmee kan de cvt de werkgeversrol niet optimaal vervullen. Zou de cvt wel de volledige werkgeversrol als intern toezichthouder uitvoeren, dan zou die ook belast moeten zijn met het schorsen en ontslaan van de directeur-bestuurder. Wij oordelen dat bestuur en intern toezicht onvoldoende van elkaar zijn gescheiden. Het bevoegd gezag voldoet hiermee niet aan artikelen 17a en 17b van de WPO en moet dit herstellen.

Betrekken van scholen zorgt voor eigenaarschap

Het afgelopen jaar zijn er door stellingname over onder andere de verdeling van de middelen in een brief van vier schoolbesturen intensieve bestuurlijke gesprekken gevoerd die, zo hebben we opgehaald in diverse gesprekken, hebben geleid tot een groot gevoel van eigenaarschap, een hoge betrokkenheid en een betere bestuurlijke samenwerking. Zo spreken schoolbesturen elkaar aan en is er sprake van een groeiende professionele cultuur om samen de nieuwe ambities te realiseren.

In de afgelopen alv is besloten de middelen passend onderwijs anders te investeren. In gesprekken met de opr en tijdens de verificaties haalden we op dat scholen (intern begeleiders, schoolleiders of leerkrachten) geen kennis hebben over hoe is gekomen tot een nieuwe verdeling van middelen. Op schoolniveau is er niemand meegenomen in dit gehele proces, wel beseffen de scholen dat het een grote impact heeft op wat mogelijk is aan extra ondersteuning op schoolniveau. Tegelijkertijd is ook het vertrouwen uitgesproken dat de middelen die nu beschikbaar zijn ook beschikbaar blijven. Het samenwerkingsverband kan er beter zorg voor dragen scholen mee te nemen in soortgelijke cruciale beleidswijzigingen.

Sturing op schoolbestuurlijk niveau en op niveau van het bestuur van het samenwerkingsverband

De sturing vanuit het samenwerkingsverband is zichtbaar op het niveau van individuele leerlingen. Zo realiseert het samenwerkingsverband extra ondersteuning of besluit het een toelaatbaarheidsverklaring af te geven voor de individuele leerling. De directeur bestuurder stuurt op de realisatie van het dekkend netwerk, waarbij de schoolbesturen de sturing vormgeven binnen het eigen bestuur. Via een interne escalatie spreekt de directeur-bestuurder de bestuurder van de school aan op de kwaliteit van de basisondersteuning (dan wel andere zaken die zorg en aandacht vragen). De data-analyses ondersteunen deze gesprekken. Jaarlijks verantwoorden de schoolbesturen zich aan het bestuur van het samenwerkingsverband over de inzet van de middelen die zij hebben ontvangen.

Onderlinge rollen verhelderen zodat helder is wie aan zet is

De interne organisatie van het samenwerkingsverband is uitgebreid met twee teamleiders, die de ondersteuningsspecialisten aansturen. De inzet van ondersteuningsspecialisten wisselt per school. Het samenwerkingsverband ambieert om vast te leggen wie waar over gaat en wie wat doet, zodat iedere school met de eigen zorgstructuur daarop aan kan sluiten. Het bestuur gebruikt het schoolondersteuningsprofiel (als los document of als onderdeel van de schoolgids) om zicht te krijgen op het aanbod van extra ondersteuning op schoolniveau. Tijdens de verificaties hebben we echter vastgesteld dat de kwaliteit en sturingsinformatie van de schoolondersteuningsprofielen(sop) niet bruikbaar is als sturingsinstrument. Het bestuur van het samenwerkingsverband beseft dit en werkt toe naar een ander format voor het sop om de

kwaliteit en informatiewaarde te verbeteren.

De ondersteuningsplanraad versterken

De ondersteuningsplanraad geeft aan goed geïnformeerd en gefaciliteerd te worden door het bestuur. De raad krijgt alle ruimte en ondersteuning van het bestuur om tegenspraak te organiseren en er is ook professionalisering mogelijk. Een interim onafhankelijk voorzitter ondersteunt de opr. De ondersteuningsplanraad is gedurende een langere tijd niet evenredig bezet, de ouders zijn daardoor niet afdoende vertegenwoordigd. Het samenwerkingsverband kan zich beter inspanssen leden te werven en zo de raad evenredig te laten functioneren.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De standaard BKA3 beoordelen wij als Voldoende. De evaluatie en verantwoording voldoet aan de basiskwaliteit. Wel kan het bestuur de dialoog over het functioneren van het samenwerkingsverband en de behaalde resultaten beter verwerken in het jaarverslag. Het jaarverslag voldoet op drie punten niet aan de wettelijke vereisten. Het bestuur krijgt hiervoor herstelopdrachten.

Duiding van data

Het samenwerkingsverband heeft data ter beschikking over onder andere de afgifte van tlv's en de voortgang van interne processen. Deze data benut het samenwerkingsverband bij de evaluatie op casus-, school en wijkniveau. Echter liggen er kansen in het samenbrengen van data tot een geheel waardoor er meer zicht ontstaat omtrent de effectiviteit van de interventies. Vanuit een dergelijke analyse kunnen onderbouwde keuzes gemaakt worden voor de inzet van expertise (mensen, middelen), gebaseerd op behaalde resultaten. De verantwoording die het samenwerkingsverband krijgt op school- en schoolbestuurlijk niveau kan beter uitgewerkt worden. Zo kan het deze data ook verwerken om inhoudelijk te evalueren betreffende de rechtmatige en doelmatige inzet van middelen passend onderwijs. We verwachten dan ook dat het vanaf het volgende jaarverslag uitspraken doet over de realisatie van de beoogde resultaten gekoppeld aan de (recht- en doelmatige) besteding van middelen, onderbouwd met data en opgehaalde informatie uit de scholen (artikel 1 en artikel 3, sub f, RJO, jo. artikel 3.2 en artikel 5.46 WVO 2020).

Het jaarverslag kent tekortkomingen

Het verslag van de intern toezichthouder in het jaarverslag is niet volledig. Zo is het verplicht om te beschrijven hoe het toezicht houdt op de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Het bestuur krijgt hiervoor herstelopdrachten (artikel 17c lid 1 onder e WPO). Verder is het belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt, wat de effecten zijn van het toezicht en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. De intern toezichthouder doet weliswaar verslag van zijn werkzaamheden, maar

onvoldoende om te voldoen aan de wettelijke verplichting (artikel 3f en artikel 4 lid 4 Rjo).

Tot slot beschrijft het bestuur in het jaarverslag 2022 wel dat de principes van de Code Goed worden gevolgd, echter ontbreekt de verantwoording over de afwijking op de code en wat de maatregelen er zijn genomen om hierop te anticiperen. Daarmee voldoet het niet aan de wet (artikel 1, sub c, Rjo), het bestuur moet dit herstellen.

Dialogo structureel benutten

Het bestuur van het samenwerkingsverband voert dialoog met de scholen, de ondersteuningsplanraad, gemeenten en aanpalende samenwerkingsverbanden. De dialoog gaat over beleidsonderwerpen aangedragen door het samenwerkingsverband bijvoorbeeld betreffende het nieuwe ondersteuningsplan, de nieuwe financiële structuur of het TOP dossier. De bijeenkomsten zijn per wijk/gemeente. Het samenwerkingsverband kan zich verbeteren door de dialoog structureel in te richten, hiermee vergroot het de betrokkenheid en wordt de dialoog en verantwoording verdiept.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
BKA2; Uitvoering en kwaliteitscultuur Er is geen functionele of organieke scheiding tussen het uitvoerend deel van het bestuur en het intern toezicht (artikel 17b, eerste en derde lid, WPO).	Het bestuur moet zorgen dat er een functionele dan wel organieke scheiding is tussen het uitvoerend deel van het bestuur en het intern toezicht.	We ontvangen van het bestuur bewijs dat herstel is gepleegd voor januari 2025.
BKA2; Uitvoering en kwaliteitscultuur Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor een goed bestuurd samenwerkingsverband met een scheiding tussen bestuur en toezicht (Artikel 17a, eerste en derde lid, WPO)	Het bestuur moet zorgen dat er scheiding is tussen bestuur en toezicht, daarvoor dienen de statuten aangepast te worden.	We ontvangen van het bestuur de aangepaste statuten voor januari 2025

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p>BKA3; Evaluatie, verantwoording en dialoog Het bestuur informeert in het jaarverslag niet afdoende interne en externe belanghebbenden over het gevoerde en voorgenomen beleid en de uitkomsten van het gevoerde beleid (artikel 1 en artikel 3, sub f, RJO, jo. artikel 165, WPO)</p>	<p>Het bestuur draagt er zorg voor dat de verantwoording in het eerstvolgende bestuursverslag op deze punten volledig is</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur deze tekortkoming herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.</p>
<p>BKA3; Evaluatie, verantwoording en dialoog Het verslag van de intern toezichthouder voldoet niet aan de wettelijke vereisten; - verantwoording hoe het toezicht houdt op rechtmatige en doelmatige besteding (artikel 17c, eerste lid, sub c en e, vijfde lid WPO); - verantwoording over de bereikte resultaten van het intern toezicht (artikel 3f en artikel 4 lid Rjo); - verantwoording over hoe het toezicht houdt op de uitvoering van de taken, op de uitoefening van de bevoegdheden door het uitvoerend deel van het bestuur, en hoe het uitvoerend deel van het bestuur bijstaat met raad (artikel 17c, eerste lid en eerste lid sub e, WPO jo. artikel 165, eerste lid WPO).</p>	<p>Het bestuur draagt er zorg voor dat de verantwoording van de intern toezichthouder in het eerstvolgende bestuursverslag op deze punten volledig is.</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur deze tekortkoming herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.</p>
<p>BKA3; Evaluatie, verantwoording en dialoog Het bestuur verantwoordt niet hoe het afwijkt op de Code Goed bestuur (artikel 1, sub c, Rjo en artikel 165, eerste lid, WPO).</p>	<p>Het bestuur zorgt dat de verantwoording van de intern toezichthouder in het eerstvolgende bestuursverslag op deze punten volledig is.</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur deze tekortkoming herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.</p>

3. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op vier scholen. Daarin zijn we nagegaan of de scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen en hoe scholen het samenwerkingsverband ervaren. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. We zijn dit nagegaan op de volgende scholen:

- 15WT, OBS Wijde Wereld, Amersfoort (Stichting Meerkring, 41514)
- 18HX, Calvijnsschool, Bunschoten (Stichting Wijzer, 42858)
- 11SX, OBS De Hobbit, Leusden (Stichting Voila, 41886)
- 14RD, SBO Koningin Wilhelmina, Amersfoort (Stichting PCBO, 30010)

De volgende onderwerpen uit het ondersteuningsplan zijn in de verificatiebezoeken geverifieerd:

- Basisondersteuning;
- Schoolondersteuningsprofiel;
- Ontwikkelingsperspectief (opp);
- Betrekken van ouders;
- Zorg/Jeugdhulp in school;
- Professionalisering en delen van expertise (regulier en so/sbo);
- Ondersteuningsplanraad.

Scholen waarderen ondersteuningsspecialisten, maar zien verschillen

De bezochte scholen ervaren de ondersteuningsspecialisten van het samenwerkingsverband als toegankelijk en voldoende laagdrempelig voor steun en advies. Zo adviseren zij de intern begeleiders, soms samen met de leraar, over de ondersteuning voor individuele of groepen leerlingen. Ook is de ondersteuningsspecialist betrokken als de school vragen heeft bij het indienen van een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring. Tegelijkertijd schetsen de scholen verschillende beelden van de wijze waarop de ondersteuningsspecialisten invulling geven aan hun rol. Zo is de ondersteuningsspecialist op de ene school elke week aanwezig en is dat op een andere school een keer in de zes weken. Ook geven enkele bezochte scholen aan dat de ondersteuningsspecialist altijd zelf de desbetreffende leerling observeert, maar dit is niet op alle scholen gangbaar. Deze verschillen sluiten aan bij de behoefte van de scholen aan meer duidelijkheid over wat zij van het samenwerkingsverband en in het bijzonder de ondersteuningsspecialist kunnen verwachten. Ten slotte geven scholen aan dat de adviserende rol richt amper richt op schoolontwikkeling in relatie tot de eigen ambities dan wel de afspraken en gestelde doelen in het ondersteuningsplan.

Schoolondersteuningsprofiel heeft weinig informatiewaarde

De bezochte scholen beschikken over een schoolondersteuningsprofiel (sop) waarin zij zichzelf scoren op een aantal indicatoren passend bij de beloften uit het ondersteuningsplan. Scholen geven aan dat de kwaliteit en inhoud hiervan een aandachtspunt is. Zo geven de sop's geen inzicht in de extra ondersteuning. Ook zijn teams vaak niet betrokken bij de totstandkoming. Scholen geven aan dat het lastig is om te bepalen wat een passende score is voor de eigen school, omdat een gedeeld kader ontbreekt. De scholen ervaren de schoolontwikkeling met betrekking tot de opdracht om passend onderwijs mede vorm te geven geen onderdeel is van de gesprekken met het samenwerkingsverband.

Ontwikkelingsperspectief vraagt om aandacht

Er is op bestuurlijk niveau besloten om TOP dossier in te voeren en we zien ook dat de meeste besturen dit instrument ook gebruiken om het ontwikkelingsperspectief (opp) in op te stellen. De bezochte scholen noemen als voordeel van TOP Dossier dat de belemmerende en stimulerende factoren zeer uitgebreid aan de orde komen. Een nadeel is dat de cyclische werkwijze niet navolgbaar is. Zo noteren leraren doelen, beoogde en bereikte resultaten per vakgebied verspreid door het document. De bezochte scholen gaven dan ook aan dat een instrument is waarmee ze planmatig in staat zijn de extra ondersteuning te plannen. Een aantal scholen hanteert om die reden aanvullende planningsinstrumenten. De ontwikkelingsperspectieven (hierna opp) die we op de scholen hebben ingezien voldoen niet altijd aan de wettelijke voorschriften en de eisen van het samenwerkingsverband. In een aantal gevallen zagen we dat de uitstroombestemming niet was opgenomen en/of ontbreekt de instemming van de ouders/verzorgers. Wij vinden dat aandachtspunten voor de scholen, de schoolbesturen binnen dit samenwerkingsverband.

Toelaatbaarheidsverklaring leidt tot plaatsing, perspectief tot terugplaatsing wordt niet benut

Volgens de scholen zijn er duidelijke afspraken als het gaat om leerlingen die mogelijk een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor gespecialiseerd onderwijs nodig hebben. Wel geeft een aantal scholen aan dat ze ontwikkelkansen zien voor het traject. Zo zijn er voorbeelden waarbij de school het opp terugkrijgt om het aan te passen, zonder dat duidelijk is gemaakt wat er niet voldoet. Ook geeft een van de scholen aan dat het samenwerkingsverband in het beslissingsproces meer open kan staan voor het beeld dat de leraar heeft van de leerling. Cognitieve resultaten van leerlingen lijken leidend, geven zij aan. Wanneer leerlingen langer op een tlv of op plaatsing in s(b)o moeten wachten, is het voor de bezochte scholen echter niet duidelijk of er dan meer steun, advies en middelen van het samenwerkingsverband zijn om deze leerlingen gedurende die 'wachttijd' een zo passend mogelijke ondersteuning te kunnen geven. Ten slotte valt op dat alle scholen aangeven dat een tijdelijke tlv

gecombineerd met een perspectief op terugplaatsing naar regulier geen deel is van het plaatsingsproces.

Scholen zetten zich in voor goede communicatie met ouders

De bezochte scholen geven aan in te zetten op korte lijnen met de ouders. De leraren nemen hier een centrale rol in. Bij zorgen over de ontwikkeling van een leerling spreken leraren dit door met ouders. Waar nodig sluit de intern begeleider aan. Leraren en intern begeleiders geven aan dat zij vaak aanvullende gesprekken nodig hebben om ouders te laten begrijpen wat er staat in het opp. De wijze waarop het huidige instrument het handelingsgedeelte weergeeft is hiervoor een belangrijke verklaring. Dit bevat namelijk veel onderwijsinhoudelijke en vaktechnische terminologie.

Scholen enthousiast over samenwerking met jeugdhulp- en zorg

Op de bezochte scholen heeft de jeugdhulp- en zorg een vaste plek in de ondersteuningsstructuur van de school. Ze zijn erg enthousiast over deze samenwerking omdat dit wezenlijk bijdraagt aan het bieden van passende jeugdhulp. De leraren en intern begeleiders roemen de toegankelijkheid, korte lijnen en de advisering. Op de school voor speciaal basisonderwijs is een medewerker van jeugdhulp twee dagen per week aanwezig, waarin zij onder meer fungeert als vertrouwenspersoon en preventief gedragsinterventies uitvoert. Op de andere scholen is jeugdhulp ook aanwezig, maar dan gebeurt dit meestal op aanvraag, bijvoorbeeld tijdens de sparmomenten. Ten slotte maakt een aantal scholen in de regio via een arrangement gebruik van specialistisch jeugdhulp. Dit is een pilot waarin onderwijs, gemeente en jeugdhulp samen optrekken.

Kansen om samenwerking tussen regulier en speciaal (basis)onderwijs te versterken

De bezochte scholen beschouwen samenwerking van reguliere basisscholen met het speciaal (basis)onderwijs als belangrijk en waardevol. We horen over een aantal voorbeelden. Zo werkt de bezochte school voor speciaal basisonderwijs door middel van kennisuitwisseling nauw samen met de reguliere basisschool waarmee zij het gebouw deelt. Ook horen we over reguliere scholen in Bunschoten en Leusden waar met steun vanuit het speciaal basisonderwijs een voorziening voor een groep leerlingen met specifieke extra ondersteuning is ingericht. Er liggen kansen de reguliere scholen en de scholen voor speciaal (basis)onderwijs structureel met elkaar in verbinding te brengen, bijvoorbeeld door de goede voorbeelden binnen het samenwerkingsverband te delen. Of vanuit een hulpvraag. Zo leeft er bij een aantal scholen de sterke behoefte om meer van de expertise in het specialistisch onderwijs te kunnen profiteren, gezien de toenemende (gedrags)problematiek die zij bij hun leerlingen ervaren. Ten slotte geven de bezochte scholen ons mee dat de directies van de scholen van speciaal (basis)onderwijs elkaar vinden in structureel overleg. Hier sluiten geen reguliere scholen bij aan.

Ondersteuningsplanraad niet bekend op de scholen

Op de bezochte scholen wisten de gesprekspartners niet van het bestaan van de ondersteuningsplanraad. Ze zijn niet bekend met de rol, functie en bevoegdheden van dit medezeggenschapsorgaan. Terwijl een aantal van de gesprekspartners wel degelijk kennis heeft van en ervaring met medezeggenschap. We spraken namelijk met twee leraren van verschillende scholen die al langer deel uitmaken van de medezeggenschapsraad. Op een aantal scholen gaven leraren aan hier meer over te willen weten en hieraan wellicht bij te dragen.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur dankt de onderzoekscommissie mede namens de andere gesprekpartners voor de energieke wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. De spiegel die zij het Samenwerkingsverband voorhoudt geeft mooie handvatten om veelal reeds in gang gezette ontwikkelingen verder vorm te geven. Het bestuur voelt zich gesteund in de koers die gekozen is en voelt zich uitgedaagd om te komen tot een verdere verhoging van de kwaliteit van het Samenwerkingsverband.

Wij zijn uiteraard verheugd dat de Inspectie op alle zes onderzochte domeinen tot het eindoordeel voldoende is gekomen. Het dekkend netwerk aan voorzieningen, de regionale samenwerking en de advisering en beoordeling van de toelaatbaarheid zijn de basis van onze maatschappelijke opdracht. We constateren dat de kinderen binnen ons Samenwerkingsverband goed ondersteund worden, wat de kern is van onze opdracht.

De Inspectie doet een aantal nuttige suggesties om te komen tot versterking van datgene wat al geboden wordt. Ook het oordeel voldoende op de onderdelen *Visie, ambities en doelen, Besturing, kwaliteitszorg en ambitie* als ook *Evaluatie, verantwoording en dialoog* sterken ons in de route die wij in zijn geslagen. Ook hiervoor geldt dat we de bevindingen in de uitvoering van ons Ondersteuningsplan 2024-2028 zullen betrekken.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat op de inrichting van de governance van het Samenwerkingsverband als ook de kwaliteitszorg belangrijke stappen gezet kunnen worden. Hiervoor worden op dit moment al de nodige voorbereidingen getroffen.

De Inspectie heeft op drie onderdelen een herstelopdracht geformuleerd. Hieronder geven wij weer hoe wij hiermee om zullen gaan.

1 Zorg dragen voor een functionele dan wel organieke scheiding tussen het uitvoerend deel van het bestuur en het intern toezicht.

De herinrichting van de governance reeds opgenomen in de doelen van 2024 en is met de betrokken gremia afgesproken dit na afronding van het ondersteuningsplan 2024-2028 ter hand te nemen.

2 Het bestuur moet zorgen dat er scheiding is tussen bestuur en toezicht, daarvoor dienen de statuten te worden aangepast.

De herinrichting van de governance (sub 1) heeft uiteraard zijn weerslag in de statuten.

3 Ten aanzien van het bestuursverslag maakt de Inspectie een drietal opmerkingen die zien op in de eerste plaats het niet afdoende

informerende van interne en externe belanghebbenden over het gevoerde en voorgenomen beleid en de uitkomsten van het gevoerde beleid en de tweede plaats de volledigheid van het verslag van de intern toezichthouder

Het bestuur zal zorgdragen voor de verwerking van deze punten in het jaarverslag over 2024, en waar mogelijk 2023 in overleg met de controlerend accountant die zijn werkzaamheden inmiddels heeft afgerond.

Anne Maljers
directeur-bestuurder

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

